

ע"פ 1096/20 - פלוני נגד מדינת ישראל, פלוני, פלוני

בית המשפט העליון

ע"פ 1096/20

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקש: פלוני

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. פלוני
3. פלוני

בקשה לביטול זמני של צו עיכוב יציאה מן הארץ

בשם המבקש: עו"ד אפרים דמרי

בשם המשיבה 1: עו"ד יוסף קנפו

החלטה

1. המבקש הורשע בביצוע מעשים מגונים בשני קטינים וביום 8.1.2020 גזר עליו בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופטת י' שיטרית) 18 חודשי מאסר ועונשים נוספים כמפורט בגזר הדין. במעמד מתן גזר הדין, עיכב בית המשפט את ביצוע עונש המאסר ל-45 ימים, הורה על חתימת המבקש על התחייבות כספית בסך 30,000 ש"ח והוציא צו איסור יציאה מהארץ נגד המבקש. המבקש הצהיר לפני בית המשפט כי אין הוא אוחז בדרכון בתוקף. המבקש הגיש ערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין ובד בבד עם הערעור הגיש בקשה לעיכוב ביצוע המאסר (ערעורו של המבקש עודנו תלוי ועומד לפני בית משפט זה). ביום 13.2.2020, בהסכמת הצדדים, עוכב ביצועו של גזר הדין (להוציא רכיב הפיצוי הכספי שבו) עד למתן החלטה בערעור.

2. מכאן הבקשה שלפניי, שבגדרה עותר המבקש ל"ביטול זמני וארעי" של צו עיכוב היציאה מן הארץ, וזאת על מנת לאפשר לו לטוס ל-20 ימים לבקר את בנו בגרמניה ואת נכדו היחיד. המבקש מדגיש את התנהלותו הנורמטיבית מאז שנפתחה החקירה נגדו (בשנת 2008); שהיה משוחרר ללא תנאי במהלך משפטו (לרבות לאחר מתן הכרעת הדין); וכי התייצב לדיונים שנערכו בעניינו. המבקש מדגיש כי הוא מוכן להעמיד 4 ערבים ובהם שני ילדיו הבגירים להבטחת חזרתו ארצה במועד שייקבע. למען שלמות התמונה יוער כבר עתה כי תחילה הגיש המבקש (באמצעות בא כוחו דאז) בקשה דומה לבית המשפט המחוזי, שקבע כי משהוגש ערעור על המבקש להפנות טענותיו לבית משפט זה (ערעור על החלטה זו נדחה, ראו ע"פ פלוני נ' מדינת ישראל (20.4.2021)). עוד יצוין כי במסגרת הבקשה שהוגשה לבית המשפט המחוזי טען המבקש שצו איסור היציאה מהארץ שניתן בעניינו אינו בתוקף. זאת, כנטען, מאחר שהחלטת המחוזי שהורתה על עיכוב היציאה מן הארץ הייתה בתוקף ל-45 ימים, וכי החלטת בית משפט זה להאריך את עיכוב ביצוע עונש המאסר לא הותנתה בתנאי כאמור. עם זאת, המבקש לא חזר על טענתו זו לפניי, ועתר, כאמור, רק "לביטול זמני וארעי" של הצו.

3. התבקשה תשובת המשיבה 1 (להלן: המשיבה). המשיבה ציינה כי ככלל, המדיניות בפסיקת בית משפט זה ליציאה מהארץ של מי שהורשע בדין תתאפשר רק במקרים חריגים ומיוחדים - והטעם שעומד בבסיס הבקשה דנן הינו "גבולי". עם זאת, צוין, כי - בשים לב לכך שלא הוטלו על המבקש תנאים מגבילים ובנסיבות הנסיעה והתקופה הקצרה המבוקשת - המשיבה תסכים לבקשה ובלבד שיוטלו ערבויות כבדות שיבטיחו את שובו של המבקש ארצה. משכך הציעה המשיבה כי כתנאי לביטול צו עיכוב היציאה מהארץ יפקיד המבקש 40,000 ש"ח וערבות אישית בסך 20,000 ש"ח; וכל אחד מ-4 הערבים יחתום על ערבות צד ג' בסך 20,000 ש"ח. כן ביקשה המדינה כי המבקש יפקיד את דרכונו עם חזרתו ארצה וכי המבקש יגיש פירוט מדויק של תאריכי נסיעתו המתוכננת וזהות הערבים המוצעים (להלן: מתווה המשיבה).

4. בתשובת המבקש למתווה המשיבה, צוין כי המתווה מקובל עליו למעט ההפקדה הכספית שהתבקשה, מאחר ש"אין ביכולתו של [המבקש - ע' פ'] לגייס סכום גבוה זה". המבקש הציע כי חלף הפקדת 40,000 ש"ח, יפקיד מחצית מסכום זה, אך הערבות שתופקד - הן על ידו, הן על ידי 4 הערבים - תוגדל ב-10,000 ש"ח (כל אחד). המשיבה סירבה להצעה זו של המבקש, חזרה על טענותיה וצינה כי הדרישה לסכום מכביד נועדה להבטיח את חזרתו של המבקש ארצה ולשקף את העובדה שמדובר במי שהורשע בדין. עוד ציינה המשיבה כי התמונה שביקש המבקש להציג בכל הנוגע למצבו הכספי שונה מזו שהוצגה במסגרת טיעוניו לעונש בבית המשפט המחוזי.

בתגובת המבקש מיום 4.5.2021 ובתגובת המשיבה לה מיום 5.5.2021 הסכימו הצדדים כי אכריע בבקשה זו על בסיס הכתובים.

5. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות, והכל כפי שיפורט להלן. כידוע, נקודת המוצא היא כי מקום שבו אדם הורשע בדין לא עומדת לו עוד חזקת החפות ועליו להתחיל לרצות את עונשו (ראו, מני רבים, ע"פ 2832/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4(5.5.2021)). במקרים המתאימים, על מנת לא לפגוע במימושה המעשי של זכות הערעור, תתאפשר דחיית ביצוע העונש (ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000)). חרף האמור, אין משמעותה של דחיית העונש כי מי שהורשע יוכל להמשיך בשגרת חייו ומשכך נקבע "שיציאתו מהארץ של מי שהורשע בדין תתאפשר רק במצבים חריגים ומיוחדים שבהם נמצא צורך אישי-אנושי מיוחד [...]. מדובר בעניינים דחופים ביותר, בעיקר בנושאים רפואיים [...]" (ע"פ 388/17 שטרומ נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (15.3.2017) (להלן: עניין שטרומ); ע"פ 2452/16 מנשה נ' מדינת ישראל, פסקה 4(13.9.2016)). עוד

נקבע כי הגבלת היציאה מהארץ בשלב זה לא נוגעת אך לחשש מפני הימלטות אלא גם לאמון הבסיסי בהליך הפלילי ולמשמעות הערכית והמעשית של הכרעת דין מרשיעה (ע"פ 5685/19 קנפלמכר נ' מדינת ישראל, פסקה 15(19.9.2019); עניין שטרומ, פסקה 15).

6. המבקש עותר לצאת מהארץ במקרה דנן על מנת לפגוש את נכדו הראשון, שנולד בגרמניה. תחילה, אציין שאף אני בדעה כי עילת הנסיעה היא "גבולית" בפרט בשים לב לפסיקת בית משפט זה שהובאה לעיל ושלפיה יציאה מהארץ תהיה במקרים חריגים שבהם נמצא צורך אישי-אנושי ומיוחד. לצד האמור, המבקש אכן התייצב למשפטו; בגדרי ההליך הפלילי בבית המשפט המחוזי לא הוטלו עליו תנאים מגבילים; והוא עובד בעבודה מסודרת. אני סבור כי מתווה המשיבה יכול היה לבטא, בנסיבות עניין זה, איזון ראוי בין השיקולים השונים הצריכים לעניין – ובהם הטלת ערבויות שנועדו להבטיח את חזרתו של המבקש לארץ. עם זאת, המבקש לא נתן את הסכמתו לתנאים שהובאו במתווה וציין כי אינו יכול לעמוד בגובה ההפקדה שהוצעה (בהקשר זה ומבלי להרחיב שלא לצורך, אעיר שקיים פער מסוים בין האופן שבו תיאר את מקורות הכנסתו בתשובה מיום 4.5.2021 (סעיף 3) לבין האופן בו תיארן בבקשה (סעיפים 3 ו-6)). חלף זאת, הציע המבקש להפחית את סכום ההפקדה הכספית ולהעלות את סכום הערבויות – אך לא מצאתי כי הצעתו זו נותנת מענה מספק לחשש מפני הימלטות, אף בשים לב לנסיבות שתוארו לעיל. משאלה הם פני הדברים, מצאתי כאמור לדחות את הבקשה.

בצד האמור, ובהמשך לעמדות הצדדים כמובהר לעיל, מובן שכלל שיהיה בידם להגיע למתווה מוסכם לביטול זמני של צו עיכוב היציאה מן הארץ, אין בהחלטתי זו כדי למנוע מהם להגיש בקשה מתאימה.

הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, כ"דבאייר התשפ"א (6.5.2021).

ש ו פ ט